

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

А.І. Кудряшов

«25» березня 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти Магістр
на основі НРК 6 та НРК7

Галузь знань

А Освіта

Спеціальність

А5 Професійна освіта (Аграрне
виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та
харчові технології)

Освітня програма

Теорія і методика професійної
підготовки: аграрне виробництво,
переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології

Харків 2025

ЗМІСТ

Загальні положення	3
1. Вимоги до рівня підготовки вступників.....	5
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін.....	6
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування	8
4. Порядок проведення фахового вступного випробування	9
Рекомендована література	10
ДОДАТОК. «Екзаменаційні білети».....	13

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) – раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти, освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) – 7 рівень НРК (далі – НРК7)).

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6, НРК7, що передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю 015 Професійна освіта можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (НРК6), магістра (спеціаліста) (НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань із тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на базі здобутого раніше ступеня освіти магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою магістра «Теорія і методика професійної підготовки : аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за спеціальністю А5 Професійна освіта та передбачає оцінку базових знань осіб, які мають здобуті освітні ступені «Бакалавр (Магістр)», освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст» за темами фахових дисциплін, що дають змогу оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю А5 Професійна освіта.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 015 Професійна освіта.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем магістр на спеціальність 015 Професійна освіта та допуску до участі в конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту очно або дистанційно. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами

комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з розкладом у день іспиту. Під час складання іспиту очно члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який після закінчення іспиту підписується вступником і членами відповідної комісії. Складання іспиту в дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Google Meet (Zoom). Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та суспільно-гуманітарних наук.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітнім ступенем бакалавра, магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- новітні досягнення в основних концепціях сталого розвитку суспільства, освіти і методології наукового пізнання у сфері професійної освіти.
- сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності;
- специфіку формування комунікаційної стратегії, способи здійснення ділової комунікації і донесення зрозуміло і недвозначно своїх думок та аргументів до фахівців та широкого загалу, методи проведення професійної дискусії;
- принципи управління персоналом і ресурсами; основні підходи до прийняття рішень й упровадження сучасних систем менеджменту у професійній діяльності відповідно до спеціалізації в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- застосовувати в практичній діяльності законодавчу базу щодо захисту права інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проєктної діяльності у сфері професійної освіти.

Вступник повинен вміти:

- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно й письмово для обговорення і презентації результатів професійної діяльності, досліджень і проєктів;
- обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проєктів у професійній освіті та міждисциплінарних проєктів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів;
- організовувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне й об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання;
- здійснювати у науковій і професійній літературі, базах даних, інших джерелах пошук необхідної інформації з професійної освіти і дотичних питань, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію;
- будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти;
- здійснювати консультативну діяльність у сфері професійної освіти;

- планувати та виконувати експериментальні й теоретичні дослідження в сфері професійної освіти, формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки, презентувати результати досліджень;
- розробляти і викладати спеціальні дисципліни з професійної освіти у закладах вищої освіти;
- аналізувати й оцінювати стан господарської діяльності підприємств аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технології та ризики за умов неповної інформації та суперечливих вимог;
- визначати і критично оцінювати ключові тренди соціально-економічного розвитку аграрної галузі та ризики їх упровадження або застосовування в інноваційній діяльності;
- удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію та проєктувати напрями професійного самовизначення і розвитку команди;
- критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей і застосовувати одержані знання, уміння і навички для вирішення практичних завдань і проблем у професійній сфері діяльності;
- використовувати сучасні методи обробки й інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності;
- самостійно планувати виконання інноваційного завдання у виробничій сфері, формулювати висновки за його результатами та готувати результати розробок до оприлюднення.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю А 5 **«Теорія і методика професійної підготовки : аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»** містить основні питання за наступними темами:

1. Поняття «професійна освіта».
2. Моделі професійної освіти.
3. Мета професійної освіти.
4. Категорії професійної дидактики.
5. Категорії педагогіки вищої школи.
6. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.
7. Структура вищої освіти, рівні підготовки спеціалістів, система закладів вищої освіти.
8. Інноваційні підходи до підготовки та проведення навчальних занять у системі професійної освіти.
9. Процес навчання як цілісна система.
10. Принципи навчання.

11. Загальні методи навчання.
12. Засоби навчання.
13. Методологія і методи педагогічних досліджень.
14. Загальні закономірності розвитку особистості.
15. Вікові та індивідуальні особливості розвитку людини.
16. Педагогічний процес і його особливості.
17. Організація аудиторної роботи зі студентами.
18. Професійна освіта в контексті глобалізації.
19. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
20. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
21. Науково-дослідна робота студентів, принципи і форми її організації.
22. Зародження педагогічної теорії в працях античних філософів Стародавньої Греції та Стародавнього Риму.
23. Школа і педагогічна думка Київської Русі (Іларіон «Слово про Закон і Благодать», Володимир Мономах «Повчання дітям»).
24. Виникнення перших університетів у Західній Європі та організація навчання.
25. Педагогічна система Я.А. Коменського.
26. Основні етапи розвитку вітчизняної школи та педагогічної думки у ХХ ст. (Х. Алчевська, А. Макаренко, І. Огієнко, С. Русова, В. Сухомлинський).
27. Технології, методики і форми виховання у професійній освіті.
28. Принципи виховання у професійній освіті.
29. Зміст діяльності викладача в навчальному процесі.
30. Дистанційна освіта.
31. Класифікації методів професійної теоретичної підготовки та їх характеристика.
32. Взаємозв'язок і наступність загальної і професійної освіти.
33. Управління якістю професійної освіти.
34. Поняття виробничого, технологічного і трудового процесів.
35. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань: завдання та методи дослідження.
36. Досвід зарубіжних країн щодо оцінювання знань студентів.
37. Технічні засоби навчання, їх характеристика, вимоги до застосування.
38. Види контролю у професійній освіті.
39. Форми організації навчального процесу у вищій школі.
40. Лекція – основна форма організації навчання в сучасній вищій школі.
41. Організація самостійної роботи студентів у закладах вищої освіти.
42. Самостійна робота студентів у системі професійної освіти.
43. Перевірка і оцінка результатів навчання студентів.
44. Загальні закономірності і принципи виховання.
45. Загальні методи і засоби виховання.
46. Форми організації виховного процесу у професійній освіті.
47. Куратор, його роль, місце і значення у формуванні особистості.

48. Методична робота в вищій школі та атестація педагогічних кадрів.
49. Напрями вдосконалення вищої освіти в Україні.
50. Перспективи розвитку національної освіти і педагогічної науки в Україні на початку ХХІ століття.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P = P1 + P2,$$

де P1 – оцінка за перше питання (за шкалою 0-100),

P2 – оцінка за друге питання (за шкалою 0-100)

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

У разі отримання оцінки від 0 до 99 іспит вважається таким, що не складено, і вступник до участі в конкурсному випробуванні не допускається.

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді.
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу.
3. Уміння користуватися засвоєним матеріалом.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної (відбіркової) комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у терміни, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспиті вступник має пред'явити документ, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), при пред'явленні якого він отримує завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – до двох астрономічних годин. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, указаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформлюється і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аузіна А. О., Голуб Г.Г., Возна А.М.. Система комплексної діагностики знань студента. Львів, 2002. 38 с.
2. Березівська Т. С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі) / Вісник ЧДУ. Педагогічні науки. 2002. Вип. 41. С. 9 – 14.
3. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
4. Власенко О. О. Педагогічна діяльність викладача вищої школи: теоретичний аспект // Таврійський вісник освіти. 2014. № 3 (47). С. 73 – 78.
5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
6. Дроздова І.П. Становлення особистості сучасного фахівця нефілологічного профілю у процесі формування його професійного менталітету. Сучасні акмеологічні дослідження: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: монографія / редкол.: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Я.С. Фруктова. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. С.726 – 749.
7. Дубасенюк О.А. Уровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти // Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 444 с.
8. Дудікова Л.В. Науково-дослідницька діяльність студентів як складова індивідуалізації навчального процесу // Педагогічний альманах. 2012. Вип. 16. С. 126 – 130.
9. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
10. Закон України від 05.09.2017 «Про освіту». [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
11. Закон України 848-VIII «Про наукову та науково-технічну діяльність». Редакція від 18.04.2021, підстава – 1369-IX [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
12. Кузьмінський А. М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Знання, 2005. 486 с.
13. Лозниця В. Форми організації навчання у вищій школі // Психологія і педагогіка. К., 2000. С. 280 – 298.
14. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти : затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 № 584) [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-unesennya-zmin-do-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-vishoyi-osviti-1>.
15. Мороз О. Науково-дослідна робота студентів. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. 320 с.
16. Нагаєв В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

17. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій ДК 003: 2010» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/va327609-10>.

18. Національна рамка кваліфікацій : додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 № 519) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para12#n1>.

19. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

20. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / [Курлянд З.Н., Хмельок Р.І., Семенова А.В. та ін.]; за ред. З.Н.Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2005. – 399 с.

21. Перспективні освітні технології: науково-метод. посібник / За ред. Т.С. Сазоненко. К.: Гопак, 2000. 560 с.

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

23. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

24. П'ятницька В., Позднякова І. Основи наукових досліджень у вищій школі / К.: Центр навч. літ-ри, 2003. 116 с.

25. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#n37>.

26. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776. [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/jhth>.

27. Прокопів Л.М. Інформаційні технології в педагогіці: методичні рекомендації до самостійної роботи. Івано-Франківськ, 2013. 60 с.

28. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» : затв. наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610 [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/piql>.

29. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : затв. наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.12.2020 № 2736. [Електронний ресурс]. URL: <https://nus.org.ua/news/zatverdyly-try-profesijni-standart-vchytelya-dokumen/>.

30. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 127 с.

31. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі. К.: Тансоа, 2006. 88 с.

32. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. К. : Міленіум, 2006. 344 с.
33. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К.: НПУ, 2005. 239 с.
34. Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень, галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки : затв. і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 № 520 [Електронний ресурс]. URL: <http://surl.li/tvle>.
35. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <http://surl.li/mpfq>.
36. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2016. 65 с.
37. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2011. 628 с.
38. Ушкаренко В.О., Смолієнко Н.Д., Осадчук І.В., Виноградова Т.І. Організація самостійної роботи студентів. Херсон: Айлант, 2005. 96 с.
39. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Академвидав, 2006. 351 с.
40. Хрипков Є.М. Управління навчальним закладом. К.: Знання, 2006. 365 с.
41. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
42. Шишка Р. Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посібник. Харків: Еспада, 2007. 368 с.
43. Ягодзінський А.Й., Муромцева А.О., Іванова Л.В.. Оцінка знань студентів та якості підготовки фахівців (методичні та методологічні аспекти): навч. посіб. К.: ІЗМН, 1997. 216 с.
44. Якса Н. Основи педагогічних знань: навч. посібник. К.: Знання, 2007. 357 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ
_____ А. І. Кудряшов
«_____» _____ 2025 р.

Ступінь вищої освіти Магістр
Спеціальність А5 Професійна освіта
Освітньо-професійна програма «Теорія і методика професійної підготовки :
аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № __1__

фахового вступного іспиту

1._ Поняття «професійна освіта». Моделі професійної освіти. _____

2._ Самостійна робота студентів у системі професійної освіти. _____

Розробив голова фахової атестаційної комісії:

доктор пед. наук., професор, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін І. П. Дроздова